



GEDEPUTEERDE STATEN VAN DE PROVINCIE GRONINGEN

Groningen, 18 oktober 2021

Dossiernr. : K29703

Documentnr. : 2021-093074

Verzonden : 27 oktober 2021

Het college van Gedeputeerde Staten heeft op 24 juni 2021 een aanvraag ontvangen voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming, hoofdstuk 3, Soorten.

De aanvraag is ingediend door initiatiefnemer Woningcorporatie Acantus, Postbus 10, 9640 AC te Veendam.

De aanvraag heeft betrekking op het project Renovatie woningen in diverse dorpen in Groningen.

BESLUIT:

Het college van Gedeputeerde Staten besluit:

- I. op grond van artikel 3.3, lid 1 en 4, artikel 3.8, lid 1 en 5, van de Wet natuurbescherming (Wnb):
 - ten aanzien van huismus (*Passer domesticus*) en gierzwaluw (*Apus apus*) de gevraagde ontheffing te verlenen van het verbod op:
 - opzettelijk vernielen, beschadigen of wegnemen van nesten, rustplaatsen of eieren (artikel 3.1, lid 2, Wnb);
 - ten aanzien van Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), Ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*), en Laatvlieger (*Eptesicus serotinus*) de gevraagde ontheffing te verlenen van het verbod op:
 - opzettelijk verstoren (artikel 3.5, lid 2, Wnb);
 - beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen (artikel 3.5, lid 4, Wnb);
- II. dat de ontheffing verleend wordt voor de adressen in de dorpen Nieuw-Scheemda, Ter Apel, Oude Pekela, Sellingen, Wildervank, Scheemda, Vriescheloo, Losdorp, Finsterwolde, Nieuwe Pekela, Veelerveen, Barnflair, Ter Apelkanaal, Vlagtwedde, Delfzijl, Bellingwolde, Blijham, Spijk, Heiligerlee, zoals omschreven in de Overwegingen bij dit besluit;
- III. dat de ontheffing geldt voor de periode vanaf de verzenddatum van dit besluit tot en met 1 augustus 2026;

- IV. dat de volgende bijlagen deel uitmaken van dit besluit. Bij strijdigheid tussen de voorschriften en de bijlagen bij dit besluit prevaleren deze als volgt:
1. voorschriften;
 2. overwegingen bij besluit;
 3. de aanvraag van 24 juni 2021, inclusief activiteitenplan *ATKB. 24 juni 2021*.
"ACTIVITEITENPLAN SOORTENBESCHERMING RENOVATIE/SLOOP WONINGEN IN DIVERSE DORPEN IN GRONINGEN". Kenmerk 20210066.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Groningen:

namens dezen:

A.J. Hoogerwerf
Hoofd van de afdeling Landelijk Gebied en Water

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.

Toelichting

Wij verwijzen u naar de bijlage 'Overwegingen bij Besluit' voor een nadere motivering.

Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking vanaf de verzenddatum.

Bezwaar

Als u het niet eens bent met dit besluit bestaat de mogelijkheid om binnen zes weken na verzenddatum van dit besluit een bezwaarschrift in te dienen. Meer informatie daarover vindt u op de website van de provincie Groningen (www.provinciegroningen.nl/bezwaarmaken).

Het indienen van een bezwaarschrift schort de werking van dit besluit niet op. U kunt daarvoor een verzoek om voorlopige voorziening indienen bij de rechtbank. Een voorlopige voorziening is een zelfstandige procedure. Meer informatie over het vragen van een voorlopige voorziening vindt u op www.rechtspraak.nl.

Meer informatie

Wij vertrouwen er op dat voldoende duidelijk is welke voorwaarden aan dit besluit verbonden zijn. Heeft u nog vragen, dan kunt u contact opnemen met het secretariaat Landelijk Gebied en Water via het telefoonnummer 050 - 316 4543. U wordt dan doorverbonden met een medewerker die uw vragen zal beantwoorden. Wij verzoeken u het dossiernummer te vermelden.

Voorschriften

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

1. Dit besluit is enkel van toepassing op huismus, gierzwaluw, Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis en Laatvlieger en de beschreven verboden handelingen.
2. Dit besluit geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in dit besluit zelf niet anders is aangegeven.
3. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met de provincie Groningen indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan genoemd in voorschrift 1 worden aangetroffen en/of andere handelingen dan genoemd in voorschrift 2 noodzakelijk zijn.
4. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
5. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een (digitaal) afschrift van dit besluit en de bijbehorende documenten op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
6. De hier beschreven voorschriften dienen in een ecologisch werkprotocol te worden opgenomen. Dit ecologisch werkprotocol dient op de locatie (digitaal) aanwezig te zijn en dient onder betrokken werknemers, met name ook de uitvoerenden op de bouw- of projectlocatie, bekend te zijn. Werkzaamheden dienen conform dit protocol te worden uitgevoerd.
7. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een (digitaal) (ecologisch) logboek bijgehouden te worden. Uit dit logboek moet aantoonbaar blijken wanneer en op welke wijze de hier beschreven voorschriften zijn uitgevoerd. Dit logboek moet op verzoek worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
8. De ontheffinghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden zullen aanvangen bekend is, bijgevoegd meldingsformulier (bijlage 2) in te vullen en ons toe te sturen, uiterlijk een week voorafgaand aan de werkzaamheden per wijkdeel of straat.

Specifieke voorschriften

9. Alle maatregelen dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige¹ op het gebied van gebouwbewonende vogels en vleermuizen.
10. Bij de planning van de werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met de seizoensactiviteiten van de soorten waarvoor ontheffing is verleend, om verstoring in de meest kwetsbare perioden (zoals voortplanting, broedseizoen, winterrust) te voorkomen. De genoemde perioden kunnen zowel eerder als later beginnen en/of eindigen, afhankelijk van de (lokale) meteorologische omstandigheden voorafgaand aan en tijdens de werkzaamheden. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een deskundige op het gebied van de betreffende soort.
11. De werkzaamheden dienen als volgt uitgevoerd te worden zoals ook omschreven in hoofdstuk 6 van het activiteitenplan:
12. Voor elke aangetroffen nestplaats van de huismus dienen 2 tijdelijke kasten (type GZTH1 nestkast huismus of vergelijkbaar) opgehangen te worden binnen een straal van 200m van de oorspronkelijke nestplaatsen. Ten behoeve van de werkzaamheden dienen in totaal 246 tijdelijke kasten opgehangen te worden.

¹ Provincie Groningen verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau, een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de natuurwetgeving, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdiervereeniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied); en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

- De individuele kasten dienen een broedruimte van 15 x 8 cm per broedpaar te bieden. Tussen de openingen van de broedplaatsen dient minimaal 50 cm te zitten, of er moet geen zichtlijn tussen de openingen aanwezig zijn. De kasten dienen op minimaal 3 m hoogte en niet in de volle middagzon opgehangen te zijn. Indien mogelijk wordt de noord- of oostgevel gebruikt. De kasten dienen te zijn opgehangen 2021.
13. Voor de aangetroffen nestplaats van gierzwaluw dienen 245 tijdelijke kasten (type HZTH 1 nestkast gierzwaluw of vergelijkbaar) geclusterd opgehangen te zijn binnen een straal van 200 m van de oorspronkelijke nestplaatsen.
 - De individuele kasten dienen een bodemoppervlakte te hebben van 15 x 25 cm, een minimum hoogte van 13 cm en een invliegopening van 7 cm breed, 3,5 cm hoog en maximaal 2 cm boven de bodem bieden. De kasten dienen op minimaal 4 m hoogte en niet in de volle middagzon opgehangen te zijn. Indien mogelijk dient een hoek of kopse kant van de noord- of oostgevel gebruikt te zijn. De kasten dienen te zijn opgehangen in 2021.
 14. Voor zomer- en paarverblijven (< 5 dieren) van Gewone- en Ruige dwergvleermuizen dienen 152 vleermuisschalen van het type ANS-2 of vergelijkbaar opgehangen te zijn.
 - Vleermuiskasten dienen op minimale hoogte van 3,5 meter te zijn opgehangen. De kasten moeten een vrije aan- en uitvliegroute hebben. Ook dienen de kasten op donkere plekken uit de buurt van kunstlicht geplaatst te worden. Voor deze zomer- en paarverblijfkasten is een extra eis dat de boven- en zijkanten worden dichtgekit. Bij voorkeur dient gebruik gemaakt te zijn van one-way roestvrijstalen schroeven.
 15. Voor paar/winterverblijfplaatsen van Gewone- en Ruige dwergvleermuis dienen 160 vleermuiskasten van het type ANS-1 opgehangen te zijn.
 - Vleermuiskasten dienen op minimale hoogte van 3,5 meter te zijn opgehangen. De kasten moeten een vrije aan- en uitvliegroute hebben. Ook dienen de kasten op donkere plekken uit de buurt van kunstlicht geplaatst te zijn.
 16. De woningen dienen ongeschikt gemaakt te worden voor de beschermde diersoorten die zijn vastgesteld in het betreffende woningblok. Ongeschikt maken mag pas gebeuren nadat de tijdelijke voorzieningen op tijd gerealiseerd zijn met voldoende gewenningsduur.
 17. Dit ongeschikt maken kan gedaan worden met gootborstels of door geschikte locaties dicht te maken met een plaat of gaas.
 18. Gebruik van vulschuim dient zoveel mogelijk vermeden te worden, aangezien dit niet-omkeerbaar is en in geval van wijzigende plannings niet ongedaan gemaakt kan worden.
 19. Voor vleermuizen dienen geschikte holten en kieren dichtgemaakt worden, terwijl geborgd moet worden dat de dieren nog wel het gebouw kunnen verlaten. Dit kan gedaan worden met behulp van exclusion flaps, zoals EF1 van unitura.nl.
 20. Voor het ongeschikt maken dient rekening gehouden te worden met de perioden waarin de betreffende diersoorten het meest kwetsbaar zijn. Dit staat aangegeven per deelgebied.
 21. Het ongeschikt maken dient te gebeuren onder ecologische begeleiding, waarbij de ecooloog instructies geeft over de toe te passen natuurvrij maatregelen. Nadat de woningen ongeschikt gemaakt zijn dient een ecologische controle maximaal 1 week voor de start van de werkzaamheden uitgevoerd te worden. Pas nadat is vastgesteld met een ecologische controle dat er geen dieren meer aanwezig zijn, mogen de werkzaamheden aansluitend starten.
 22. Om de vogels en vleermuizen voldoende tijd te geven om te wennen aan nieuwe voorzieningen, dienen (nest)kasten en muurschalen tijdelijk, maar tenminste drie maanden vóór de werkzaamheden starten, opgehangen te zijn. Voor het ophangen van de kasten en muurschalen gelden de volgende voorschriften:
 - de kasten worden op minimaal 4 meter hoogte opgehangen aan de kopgevels van de woningen op een locatie met een vrije aan- en afvliegroute;
 - de onderlinge afstand van de kasten dient minstens 2 meter te zijn;
 - na het ophangen dienen de randen van de muurschalen aan de buitenzijde gekit te worden om inregenen te voorkomen.
 23. Na afronding van de werkzaamheden dienen permanente voorzieningen te worden gerealiseerd zoals per deelgebied weergegeven in het activiteitenplan.
- PERMANENTE VOORZIENINGEN IN HET KADER VAN RENOVATIE**
24. Voor alle te renoveren woningen geldt dat de beste optie is om de spouw toegankelijk te houden. Dit kan gedaan worden door middel van minimaal 2 stootvoegen van minimaal 1.5 cm breed in

elke kopgevel aan te brengen. Er dient dan ook minimaal 2.5 cm ruimte in de spouw te zijn. Bij aanwezigheid van isolatiemateriaal dient dit te worden afgedekt met gripgaas.

25. Als spouwen in de nieuwe situatie ontbreken of volledig worden opgevuld met isolatiemateriaal, dan dienen vleermuisstenen (van het type VMPPM1 van www.unitura.nl of vergelijkbaar) ingebouwd te worden. Er dienen dan overal 2 kasten per kopgevel te worden ingebouwd, op minimaal 4 meter hoogte. De aantallen stenen zijn dan als volgt:

Dorp	Straten	Kopgevels	Aantallen VMPPM1 per kopgevel	Totaal VMPPM1
Nieuw Scheemda	Karspellaan	2	2	4
Ter Apel	Poolmanstraat 1-7, v. Hulst-straat 1-7, Havenstraat 57-63	8	2	16
Ter Apel	Johannes Emmenstraat 1-27, 2-30	12	2	24
Ter Apel	Havenstraat 3-12, 21-24, 25-31, Berghestraat 1-31, 2-28	30	2	60
Ter Apel	Prof. Tuntlerstraat 21-27	6	2	12
Ter Apel	Dr. Koppiusstraat 1-23	6	2	12
Ter Apel	Ds. Fleischerstraat 2-30, 23-55, 54-68	16	2	16
Wildervank	Willem de Zwijgerlaan 1-9, Poststraat 74-76	4	2	8
Sellingen	Boerrichter 2-16	4	2	8
Oude Pekela	Bakkeneslaan 1-33	8	2	16
Scheemda	Irisstraat 2-20, Kerklaan 6-20	8	2	16
Vriescheloo	Meidoornweg 2a-2e, Es-doornweg 17-35	16	3	48

26. Voor de Johan Emmenstraat 1-27 en 2-30, Havenstraat 3-12, 21-24, 25-31, Berghestraat 1-32 in Ter Apel, en alle woningen in Vriescheloo, geldt dat Laatvliegers zijn vastgesteld. Voor al deze woningen dienen de volgende maatregelen voor Laatvlieger te zijn uitgevoerd:

- Bij alle eindnokpannen 2,5 cm ruimte tussen de dakoverstek en de pan. Hierdoor kan de laatvlieger de ruimte onder de daken blijven gebruiken als verblijfplaats.
- Daarnaast dienen op de daken 4 opengemaakte ventilatiedakpannen met opening 4-5 cm breed x 2.5 cm hoog in het dak (2 op elke dak zijde) aangebracht te worden. Deze dienen niet onder eventueel aanwezige zonnepanelen gesitueerd te worden.
- Op het dakbeschot dient Batsafe folie of kunststof gaas (type PP5230 verkrijgbaar bij TOP7EVEN of Unitura) aangebracht te worden. Om te borgen dat vleermuizen in het dak kunnen komen dienen 4 opengemaakte ventilatiedakpannen met opening 4-5 cm breed x 2.5 cm hoog in het dak (2 op elke dakzijde) aangebracht te worden. Deze dienen niet onder eventueel aanwezige zonnepanelen gesitueerd te worden.

27. Voor alle woningen geldt dat de ruimtes onder de eerste twee rijen dakpannen bereikbaar voor huismussen moeten zijn. Dit kan gedaan worden door het dak in de huidige staat te laten terug keren na de werkzaamheden of, in het geval er nieuwe pannen of een volledige dak vervanging wordt uitgevoerd, vogelschroot op de tweede of derde panlat te plaatsen. Het plaatsen van vogelschroot borgt dat vogels nog onder het dak kunnen broeden, maar niet verder onder het dak kunnen komen.

28. Voor de gierzwaluw geldt dat neststenen opgehangen of ingebouwd dienen te worden aan de kopgevels van de te renoveren woningen, nadat de werkzaamheden zijn voltooid. Een geschikte inbouwsteen is van het type GZP2 van www.unitura.nl, die zowel kan worden ingebouwd als permanent opgehangen aan gevels. De kasten dienen op minimaal 4 meter hoogte met een vrije aanvliegroute te worden opgehangen/ingebouwd. De aantallen neststenen die ingebouwd of opgehangen dienen te worden, zijn als volgt:

Dorp	Straten	Kopgevels	Aantallen GZP2 per kopgevel	Totaal GZP2
Nieuw Scheemda	Karspellaan	4	2	8
Ter Apel	Poolmanstraat 1-7, v. Hulst-straat 1-7, Havenstraat 57-63	8	1	8
Ter Apel	Johannes Emmenstraat 1-27, 2-30	12	1	12
Ter Apel	Havenstraat 3-12, 21-24, 25-31, Berghestraat 1-31, 2-28	30	1	30
Ter Apel	Prof. Tuntlerstraat 21-27	6	1	6
Ter Apel	Dr. Koppiusstraat 1-23	6	1	6
Ter Apel	Ds. Fleischerstraat 2-30, 23-55, 54-68	16	1	16
Wildervank	Willem de Zwijgerlaan 1-9, Poststraat 74-76	4	2	8
Sellingen	Boerrichter 2-16	4	2	8
Oude Pekela	Bakkeneslaan 1-33	8	2	16
Scheemda	Irisstraat 2-20, Kerklaan 6-20	8	1	8
Vriescheloo	Meidoornweg 2a-2e, Esdoorn-weg 17-35	16	1	16
Totaal				140

29. Daarnaast dienen de daken van alle te renoveren woningen in Ter Apel, Vriescheloo en Scheemda voorzien te zijn van gierzwaluw dakpannen. De aantallen die gelden per dorp en per woning zijn in de volgende tabel aangegeven:

Dorp	Aantal woningen	Aantal pannen per woning	Totaal pannen
Ter Apel	153	1	153
Scheemda	18	2	36
Vriescheloo	15	3	45
Totaal			234

30. De gierzwaluwpannen borgen dat de dieren onder dakpannen kunnen broeden. Bij deze woningen dient minimaal 3.5 cm ruimte te zitten tussen de dakpan en het dakbeschot. Een geschikte gierzwaluwpan is van Monier (www.monier.nl, of vergelijkbaar). De pannen dienen aan de oost- of noordzijde van het dak gelegd te worden.

31. Dus samengevat dient in totaal het volgende aan permanente voorzieningen aangebracht te zijn:

Soort	Type kast	Hoeveel	Adres
Huismus	Vogelschroot op 3 ^{de} panlat	Bij alle woningen	Bij alle woningen
Gierzwaluw	Gierzwaluwkast GZP2	138	Bij alle kopgevels 1 of 2 kasten, zie tabel onder foto 5
	Monier dakpan	234	De woningen in Ter Apel, Scheemda, Vriescheloo
Dwergvleermuis	Vleermuiskast VMPPM1	208	Bij alle kopgevels 2 kasten
Laatvlieger	Kantpannen ruimte, daken met gripfolie, 4x open pan per woning	n.v.t.	Johan Emmenstraat 1-27 en 2-30, Havenstraat 3-12, 21-24, 25-31, Berghestraat 1-32 in Ter Apel, en alle woningen in Vriescheloo
	Kantpannen met 2.5 cm ruimte	Bij alle woningen	Bij alle woningen

PERMANENTE VOORZIENINGEN IN HET KADER VAN SLOOPWERKZAAMHEDEN

32. In het kader van sloopwerkzaamheden dienen ook permanente voorzieningen gerealiseerd te worden. De tijdelijke voorzieningen worden minimaal 1 jaar na het realiseren van de permanente voorzieningen pas verwijderd. Hierdoor hebben huismussen, gierzwaluwen en vleermuizen voldoende tijd om aan de voorzieningen te wennen.
33. Voor elke nestplaats van huismus dienen 2 permanente voorzieningen als volgt gerealiseerd te worden, zoals ook omschreven in het kennisdocument van huismus (BIJ12):
- inbouw nestkasten van duurzaam materiaal van het type NK MU 07 of vergelijkbaar;
 - vogelschroot plaatsen op de 3^{de} panlat. Zo blijven de 1^{ste} twee rijen toegankelijk voor de huismus;
 - de voorzieningen moeten in clusters worden aangebracht, met tussenafstanden van tenminste 50cm;
 - hoogte minimaal 3 m, niet in de volle middagzon en bij voorkeur in de nabijheid van opgaand groen voor dekking.
34. Indien de permanente voorzieningen minimaal 3 maanden voor het begin van de werkzaamheden gerealiseerd zijn, dan is het plaatsen van tijdelijke voorzieningen niet nodig. De permanente voorzieningen kunnen in dit geval ook tijdens de werkzaamheden zorgen voor voldoende alternatieve nestplaatsen.
35. Voor gierzwaluw dienen 5 voorzieningen per nestplaats gerealiseerd te worden.
36. Vervangende permanente verblijfplaatsen dienen bij voorkeur geïntegreerd in het bouwplan opgenomen te zijn. Dit kan volgens drie mogelijke scenario's:
1. Permanente compensatie wordt toegepast in de vorm van het vrij laten van een spleet van 4 cm tussen de muur en de rand van de dakgoot.
 2. Bij bestaande gebouwen kunnen verluchttingsroosters worden uitgeslepen of kunnen steigeropeningen open gehouden/gemaakt worden in oude gebouwen. Tot slot kunnen tevens nestlocaties gecreëerd worden door sleuven van 3 bij 7 cm onderin de gootbekisting aan te brengen.
 3. Permanente compensatie kasten van type IB GZ 03 of vergelijkbaar worden ingemetseld in (bakstenen) gevels of dakpannen worden vervangen door speciale dakpannen. Aangezien bij gierzwaluwpannen de kans op oververhitting vrij groot is, is enkel plaatsing aan de noord of oostzijde van een dak met een hellingshoek groter dan 45° mogelijk.
37. Voor alle invliegopeningen (van inwendige en uitwendige voorzieningen) voor gierzwaluw dient rekening gehouden te worden met vrije invliegruimte en het voorkomen van oververhitting (toepassing bij voorkeur op de oostelijke of noordelijke gevel) en inregenen. Invliegopeningen worden op voldoende hoogte (minimaal 3 meter) geplaatst.

38. Er dienen minimaal 4 kleine permanente vleermuisvoorzieningen per aangetroffen verblijfplaats gerealiseerd te worden. Conform het kennisdocument gewone dwergvleermuis van BIJ12 (versie 1.0, juli 2017) worden vervangende permanente verblijfplaatsen bij voorkeur geïntegreerd in het bouwplan opgenomen. Dit kan volgens twee mogelijke scenario's:
1. Permanente compensatie wordt toegepast in de vorm van het toegankelijk maken van de luchtsponw in de nieuwe bebouwing. Door het realiseren van entreesteen of openstootvoeg. In dit geval kunnen hele geveldelen geschikt worden gemaakt en is het 'aantal' verblijfplaatsen niet van belang. Bij voorkeur worden meerdere geveldelen met verschillende oriëntaties ten opzichte van de zon geschikt gemaakt, zodat de vleermuizen verschillende opties hebben. Indien in de luchtsponw isolatie materiaal wordt geplaatst, dan moet de overgebleven luchtsponw minimaal 3 cm breed zijn en gripfolie op het isolatiemateriaal worden geplaatst. Het beschikbaar houden voor beschermde diersoorten (zoals vleermuizen) van de luchtsponw middels grotere open stootvoegen is toegestaan volgens het bouwbesluit artikel 3.69, lid 2. Deze optie heeft de voorkeur vanwege de grootste ecologische meerwaarde.
 2. Permanente compensatie kasten worden ingemetseld in (bakstenen) gevels (zie foto 20). Per aangetroffen verblijfplaats dient op 4 locaties minimaal één kleine kast te worden ingebouwd, zodat aan het criterium van voldoende alternatieven wordt voldaan.
39. Voor alle invliegopeningen (van inwendige en uitwendige vleermuiskasten en de sponw) dient rekening gehouden te worden met vrije invliegruimte voor vleermuizen. Invliegopeningen dienen op voldoende hoogte (minimaal 3 meter) en op plaatsen met weinig of geen verlichting gesitueerd te worden.
40. Voor Laatvliegers dienen de daken ook geschikt gemaakt te worden door ruimte te creëren tussen de gevelpannen van minimaal 2,5cm.
41. De permanente voorzieningen kunnen voor enkele locaties gerealiseerd worden in de nieuwbouw die na de sloop wordt geplaatst. Echter, niet alle locaties worden (op dezelfde plek) vervangen door nieuwbouw. Hieronder volgt een overzicht voor welke locaties vervangende nieuwbouw gerealiseerd wordt. Compensatie dient volgens de kennisdocumenten van BIJ12 gerealiseerd te worden binnen 100-200m van het plangebied af. Hierdoor kan alleen voor complex 44a, 99a, 120a, 206a, 219c en 308a de permanente voorzieningen in de vervangende nieuwbouw gerealiseerd worden.

Complex	Plaats	Adres	Nieuwbouw in/nabij plangebied na sloop en afstand tot plangebied
2a	Bellingwolde	Zuiderstraat 1 t/m 27 (oneven)	Nieuwbouw in Kastanjelaan, ca. 240 m.
44a	Delfzijl	Waterstraat 1 t/m 11a (oneven)	Nieuwbouw in Spoorstraat ca. 160 m.
99a	Spijk	Hoge Akkers 2 t/m 16 Hoge Akkers 9 t/m 15	Nieuwbouw op slooplocatie.
120a	Finsterwolde	H.J. Siemonsstraat 89 en 91	Geen nieuwbouw
127a	Heiligerlee	Napels Oost 3	Nieuwbouw in Kloosterlaan, min. 380 m van plangebied af.
127a	Heiligerlee	Trekweg 55	Nieuwbouw in Kloosterlaan, min. 380 m van plangebied af.
206a	Nieuwe Pekela	Lindenlaan 3 t/m 61 (oneven)	Nieuwbouw op slooplocatie.
212a	Oude Pekela	Schaepmanlaan 1 t/m 7 (oneven)	Nieuwbouw in Raadhuislaan, ca. 720 m van plangebied af.
308a	Vlagtwedde	Slotlaan 1 t/m 11 Slotlaan 2 t/m 12	Nieuwbouw op slooplocatie.
96a	Losdorp	Frailemaweg 7 -11	Nieuwbouw op 1 km (Godlinze)
20a	Veelerveen	Bovenvenneweg 10 -16	Kavels worden verkocht particuliere nieuwbouw
278a	Sellingen	Dorigweg 5-43	Nieuwbouw op slooplocatie
286a	Barnflair	Munnekemoer West 60-61	Kavel wordt verkocht particuliere nieuwbouw
308a	Vlagtwedde	Kraaikampweg 6-12	Nog niet bekend.
308a	Vlagtwedde	Oostersingel 33-47 en 40-64	Nieuwbouw op slooplocatie.

42. Bovenstaande dient uitgevoerd te worden zoals in deze voorschriften omschreven staat en ook verwoord is in hoofdstuk 6 van het activiteitenplan. In de paragrafen 6.4.3 tot en met 6.4.18 staan

dezelfde voorzieningen nogmaals beschreven, maar dan per locatie. De voorzieningen en (hier en daar locatie-specifieke) vereisten dienen uitgevoerd te worden zoals omschreven in deze paragrafen.

Overige voorschriften

43. De werkzaamheden dienen alleen overdag, tussen zonsopgang en zonsondergang uitgevoerd te worden. Er dient geen kunstlicht gebruikt te worden. Indien dit wel noodzakelijk is, dient te worden voorkomen dat licht naar de omgeving uitstraalt. De ecologisch deskundige op het gebied van gebouwbewonende soorten dient hierin te adviseren en dit dient in het onder voorschrift 7 genoemde logboek opgenomen te worden.
44. De ontheffinghouder dient voldoende zorg in acht te nemen voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Activiteiten of werkzaamheden die leiden tot negatieve effecten op plant- of diersoorten dienen achterwege gelaten te worden of zo uitgevoerd te worden waardoor de effecten beperkt of ongedaan gemaakt worden.
45. In navolging van het voorgaande voorschrift dient de ontheffinghouder rekening te houden met het broedseizoen van vogels. De werkzaamheden dienen zoveel mogelijk uitgevoerd te worden buiten het broedseizoen. Mocht dit niet mogelijk zijn, dient een deskundige voorafgaand aan de werkzaamheden het plangebied en/of alle te kappen bomen te controleren op in gebruik zijnde nesten. Als er in gebruik zijnde nesten worden aangetroffen dienen de werkzaamheden te worden uitgesteld tot na het broedseizoen. Het plangebied moet hiervoor worden vrijgegeven door de deskundige.
46. De ontheffing kan worden gewijzigd of ingetrokken op grond van artikel 5.4 van de Wnb.
47. Aanspreekpunt in het kader van dit besluit en de daaruit voortvloeiende voorschriften is het Loket, loketVTH@provinciegroningen.nl. Ook kan contact opgenomen worden met Afdeling Landelijk Gebied en Water van de provincie Groningen, Secretariaat_LGW@provinciegroningen.nl.
48. Indien een verlenging van deze ontheffing wenselijk is, dient, zeker vier maanden voor het verstrijken van deze termijn, schriftelijk een verzoek om verlenging ingediend te worden. Dit kan per mail aan het Loket of via het online-aanvraagformulier.

Overwegingen bij Besluit

1 Nadere toelichting brongegevens

Onderwerp:	Verzoek om ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb), hoofdstuk 3, Soorten.
Activiteitenplan:	ATKB. 24 juni 2021. "ACTIVITEITENPLAN SOORTENBESCHERMING RENOVATIE/SLOOP WONINGEN IN DIVERSE DORPEN IN GRONINGEN". Kenmerk 20210066
Activiteit:	Grootschalig renoveren van woningen.
Reden voor deze aanvraag:	Binnen het plangebied worden alle woningen gerenoveerd omdat deze niet meer aan de huidige eisen voldoen. De renovatie staat de komende 3 jaar gepland. Het renoveren zal voornamelijk bestaan uit isoleren, vervangen van de daken en grootschalig onderhoud. Het doel van het renoveren van de woningen is om het energielabel te verlagen, het gemiddelde energielabel (nu rond de F) wordt B met het streven naar label A. In verband met de voorgenomen ontwikkeling is een vogel- en vleermuisonderzoek uitgevoerd. Hieruit is naar voren gekomen dat er in de bebouwing verblijfplaatsen aanwezig zijn van huismus, gierzwaluw, Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis en Laatvlieger. Deze soorten en hun verblijfplaatsen zijn beschermd in de Wet natuurbescherming (Wnb) en daarom is voor deze activiteit een ontheffing nodig.
Plangebied:	Het plangebied betreft meerdere dorpen die in de provincie Groningen liggen. Het betreft woningen in diverse straten in de dorpen Nieuw-Scheemda, Ter Apel, Oude Pekela, Sellingen, Wildervank, Scheemda, Vriescheloo, Losdorp, Finsterwolde, Nieuwe Pekela, Veelerveen, Barnflair, Ter Apelkanaal, Vlagtwedde, Delfzijl, Bellingwolde, Blijham, Spijk, Heiligerlee, zoals in figuur 1 is weergegeven.

Plaats	Straat	Nummer	Werkzaamheden
Nieuw Scheemda	Karspellaan	2-20 (even)	Renovatie
Ter Apel	Havenstraat	3-12	
Ter Apel	Havenstraat	21-24	
Ter Apel	Havenstraat	25-31 (oneven)	
Ter Apel	Havenstraat	57-63 (oneven)	
Ter Apel	Hinrick van Den Berghestraat	1-31 (oneven)	
Ter Apel	Hinrick van Den Berghestraat	2-28 (even)	
Ter Apel	Johannes Emmenstraat	1-27 (oneven)	
Ter Apel	Johannes Emmenstraat	2-30 (even)	
Ter Apel	Van Hulststraat	1-7 (oneven)	
Ter Apel	Van Hulststraat	2-14 (even)	
Ter Apel	Dr. Poolmanstraat	1-7 (oneven)	

Plaats	Straat	Nummer	Werkzaamheden
Ter Apel	Ds. Fleischerstraat	2-10, 22-30,	Renovatie
Ter Apel	Ds. Fleischerstraat	54-60, 62-68, 23-55 (even)	
Ter Apel	Prof Tuntlerstraat	17 -27	
Ter Apel	Dr Koppiusstraat	1 -23	
Delfzijl	Melkweg	2-56	
Wildervank	Poststraat	74, 75, 76	
Wildervank	Willem de Zwijgerlaan	1-9 (oneven)	
Sellingen	Boerrichter	2-16 (even)	
Oude Pekela	Burgemeester van Bakkeneslaan	1-33 (oneven)	
Scheemda	Irisstraat	2-20 (even)	
Scheemda	Kerklaan	6 -20 (even)	
Vriescheloo	Meidoornweg	2A-2E (even)	
Vriescheloo	Esdoornweg	17-35 (oneven)	
Losdorp	Fraeilemaweg	7 – 11 oneven	
Finsterwolde	Siemonsstraat	46 (44), 89 en 91	
Veelerveen	Bovenvenneweg	10 --16	
Sellingen	Dorigweg	5- 43	
Barnflair	Munnekemoer West	60 - 61	
Vlagentwede	Kraaikampweg	6-12	
Vlagentwede	Oostersingel	33-47 en 40-64	Sloop
Vlagentwede	Badweg	1-27	
Vlagentwede	Slotlaan	1 t/m 11 2 t/m 12	
Delfzijl	Waterstraat	1 t/m 11a	
Bellingwolde	Zuiderstraat	1 t/m 27	
Spijk	Hoge Akkers	2 t/m16 (even) 9 t/m 15 (oneven)	
Heiligerlee	Napels Oost	3	
Heiligerlee	Trekweg	55	
Nieuwe Pekela	Lindenlaan	3 t/m 61 (oneven)	
Oude Pekela	Schaepmanlaan	1 t/m 7 (oneven)	

Werkzaamheden:

De volgende werkzaamheden worden uitgevoerd binnen de verschillende plangebieden:

- aan- en afvoer van materiaal voor inrichten van de werkplaats;
- het inrichten van de werkplaats;
- woningen gereed maken voor renovatie;
- het renoveren van de woningen;
- het afvoeren van materiaal;
- het afbreken/opruimen van de werkplaats;
- opleveringen gerenoveerde woningen.

Planning:

De renovatie staat gepland voor de komende 3 jaar.

Eind 2021 staan de volgende complexen op de planning:

- Scheemda Irisstraat 2 t/m 20;
- Scheemda Kerklaan 6 t/m 20;
- Vriescheloo Meidoornweg 2 t/m 2e;
- Vriescheloo Esdoornweg 17 t/m 35;
- Ter Apel DS Fleischerstraat 2 t/m 30, 23 t/m 55 en 54 t/m 68;
- Sellingen Boerrichter 2 t/m 16;
- Wildervank Potstraat 74, 75, 76;
- Wildervank Willen de Zwijgerlaan 1 t/m 9;
- Nieuw Scheemda Karspellaan 2 t/m 10;

De overige adressen worden verdeeld opgestart in de laatste kwartalen van 2022 en 2023.

Het voornemen is om de woningen de komende 5 jaren te slopen.

Nog niet van alle plangebieden is bekend wanneer de sloop precies gaat beginnen. De eerste woningen staan gepland om eind 2021 te gaan slopen, dit betreffen de woningen in Finsterwolde en Losdorp.



Figuur 1. Ligging van de plangebieden in provincie Groningen aangegeven met de rode cirkels.

Ontheffing is aangevraagd voor verwachte overtreding van de volgende verbodsbepalingen:

Verbodsbepalingen van artikel 3.1:	Soortnamen:
opzettelijk vernielen, beschadigen of wegnemen van nesten, rustplaatsen of eieren (artikel 3.1, lid 2, Wnb);	huismus en gierzwaluw

Verbodsbepalingen van artikel 3.5:	Soortnamen:
opzettelijk verstoren (artikel 3.5, lid 2, Wnb);	Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis en Laatvlieger
beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen (artikel 3.5, lid 4, Wnb);	

De activiteit heeft geen betrekking op het onderdeel gebiedsbescherming (hoofdstuk 2, Wnb) en het vellen van houtopstanden (hoofdstuk 4, Wnb). Significante effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van NNN-gebieden zijn eveneens niet aan de orde. Er zijn voor deze onderdelen geen vervolgstappen noodzakelijk.

Dit besluit ziet tevens niet toe op hoofdstuk 2 met betrekking tot stikstof. Uit toetsing (AERIUS-berekening) moet blijken of dit het geval is en indien noodzakelijk hiervoor vervolgstappen genomen te worden.

2 Procedure

2.1 Procedure en beslistermijn

De beslissing op de aanvraag is voorbereid volgens de procedure als beschreven in hoofdstuk 5 van de Wnb. Binnen 13 weken na ontvangst van de aanvraag is op de aanvraag beslist.

2.2 Volledigheid

Met de aangeleverde gegevens is de aanvraag ontvankelijk gebleken om te kunnen beoordelen.

2.3 Bevoegd gezag

Gelet op de projectbeschrijving en op het bepaalde in hoofdstuk 3 van de Wnb zijn wij, Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen, bevoegd om de ontheffing te verlenen of te weigeren.

2.4 Publicatie besluit

Van dit besluit wordt mededeling gedaan door publicatie op de website:
www.officielebekendmakingen.nl.

3 Soortbescherming

3.1 Beoordeling

Een ontheffing als bedoeld in artikel 3.3, lid 1 en 4, en artikel 3.8, lid 1 en 5, Wnb kan uitsluitend worden verleend indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

- de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort en/of er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan;
- er is een geldig wettelijk belang;
- er bestaat geen andere bevredigende oplossing.

De volgende beoordeling gaat in op deze drie voorwaarden.

3.1.1 Ecologische afweging Vogels

Onderzoeksmethode

Aanwezigheid van huismus en gierzwaluw is tijdens het onderzoek op basis van landelijke protocollen en onder begeleiding van ecologisch deskundigen voldoende nauwkeurig vastgesteld zoals beschreven in hoofdstuk 3 van het activiteitenplan. Voor dit project zijn twee quickscans uitgevoerd:

- Eco Reest in 2019 (Kenmerk 190683);
- Buro Bakker in 2019 (P19298, P19361, P19362).

Omdat het plangebied bestaat uit meerdere deelgebieden, verspreid over meerdere dorpen, zijn twee nadere onderzoeken uitgevoerd door Buro Bakker / ATKB (rapportnummers P19218 en P19414).

Binnen het plangebied zijn twee veldbezoeken gebracht, in de periode van 1 april tot en met 15 mei. Daarbij zijn de woningen en de omgeving geobserveerd en is gelet op aanwezigheid van broedende huismussen in en nabij de woningen. De waargenomen zingende mannetjes, de aanwezigheid van paartjes en/of nestbouw zijn daarbij genoteerd.

Het onderzoek vond plaats aan het begin van de avond; vlak voor zonsondergang. Dit is de meest geschikte tijd om het invliegen van gierzwaluwen in een opening onder de pannen waar te nemen. Ook is er gelet op roepende jongen. Onderzoek naar gierzwaluwen vond plaats in drie ronden gedurende de periode begin juni-half juli. Een aantal ronden zijn gedaan voor 1 juni, wat binnen de datum grenzen valt van de door BIJ12 opgestelde datumgrenzen, maar niet de meest geschikte periode is. Omdat 2020 een jaar was waarin de vogels noch laat, noch vroeg waren met de start van het broedseizoen, geven onderzoekrondes in eind mei al een goed beeld van de aanwezige vogels en nesten. Eén avond is voor zonsondergang gestart met het onderzoek, zodat invliegende gierzwaluwen konden worden waargenomen. Per deelgebied en ronde is één persoon aanwezig geweest.

Resultaten

Uit onderzoek is naar voren gekomen dat huismus en gierzwaluw binnen het plangebied aanwezig zijn. Tijdens het ecologisch onderzoek zijn 146 nesten van huismus en 50 nesten van gierzwaluw vastgesteld. De twee ecologische onderzoeken zijn uitgebreid beschreven in Buro Bakker (2020, rapportnummers P19218 en P19414). De aangetroffen nest- en verblijfplaatsen per dorp zijn in hoofdstuk 4 voldoende nauwkeurig weergegeven.

Aanwezige beschermde soort	Essentiële functie(s) van het plangebied voor de soort	Kritische periode voor de soort aanwezig in het plangebied.
Huisumus	146 nestlocaties	1 maart tot 1 september
Gierzwaluw	50 nestlocaties	15 april tot 1 september

Negatieve effecten zonder aanvullende maatregelen

Door de werkzaamheden worden essentiële functies binnen het plangebied voor huismus en gierzwaluw verstoord of weggenomen:

- 146 nesten van huismus;
- 50 nesten van gierzwaluw.

De werkzaamheden hebben effect op de aangetroffen verblijfplaatsen binnen het plangebied. Daarnaast heeft de ingreep negatieve effecten op individuele huismussen, die ook buiten het broedseizoen in het plangebied aanwezig zullen zijn.

Door de renovatiewerkzaamheden gaan 146 nestlocaties van huismus en 50 nestlocaties van gierzwaluw verloren. Er is dus sprake van vernietiging van jaarrond beschermde nesten. Dit is een overtreding op de Wet natuurbescherming. Mochten de werkzaamheden in het broedseizoen van huismus en gierzwaluw worden uitgevoerd dan kunnen (jonge) huismussen en gierzwaluwen worden verwond of gedood en eieren worden vernietigd. Dit is ook een overtreding van de Wet natuurbescherming, maar kan eenvoudig worden voorkomen door buiten de periode 1 maart - 1 september te werken of door de huidige nestplekken tijdig ongeschikt te maken.

De in de aanvraag genoemde verbodsbepalingen (verstoren en beschadigen/vernielen van verblijfplaatsen) worden als gevolg van de werkzaamheden overtreden.

Maatregelen om negatieve effecten te voorkomen of te minimaliseren

Met de voorgestelde werkwijze, planning, inrichting en maatregelen, zoals beschreven in hoofdstuk 6 van het activiteitenplan, worden de effecten zo veel mogelijk beperkt. Deze en andere maatregelen zijn nader uitgewerkt in de Voorschriften. Globaal komt dit neer op het volgende:

- werken buiten de kwetsbare periode;
- aanbieden tijdelijke voorzieningen;
- habitat en/of verblijfplaatsen vooraf ongeschikt maken;
- aanbieden permanente voorzieningen;
- opstellen van een ecologisch werkprotocol;
- begeleiding van de werkzaamheden door ecologisch deskundige.

Door de uitvoering van bovenstaande maatregelen wordt ervoor gezorgd dat zowel tijdelijk als op lange termijn voldoende verblijfplaatsen behouden blijven.

Gunstige staat van instandhouding

Door de uitvoering van de eerder genoemde maatregelen en de beschikbare (permanente) alternatieven, inclusief de groene plus (zie belangenafweging) en de reeds gunstige staat van instandhouding van huismus en gierzwaluw, is zeker dat dit project niet zal leiden tot negatieve effecten op de lokale populatie of de staat van instandhouding van de betreffende soorten.

Huisumus.

De landelijke staat van instandhouding van de huismus is beoordeeld als matig ongunstig op de aspecten populatie en verspreiding. Het leefgebied en het toekomstperspectief voor deze soort is wel als gunstig beoordeeld (<https://www.sovon.nl/nl/soort/15910>, geraadpleegd juni 2021). De laatste twaalf jaren vertoont de populatie een geen significante toename of afname (<https://www.sovon.nl/nl/soort/15910>, geraadpleegd juni 2021).

Vanaf de jaren 80 tot 2000 is de huismussen stand meer dan gehalveerd. Daarna schommelt de stand wel maar blijft min of meer stabiel. Waarschijnlijk is de afname al eerder begonnen dan in de jaren 80. De theorieën over de achteruitgang vanaf de jaren 80 of eerder zijn verschillend. Er is minder voedsel doordat er een afname is van kruidenrijke overhoekjes, paarden uit het straatbeeld zijn verdwenen (paardenvijgen), toename verharding, afname insecten door gewasbeschermingsmiddelen e.d. Daarnaast is er gedurende vele jaren minder nestgelegenheid in nieuwbouw aangeboden mede dankzij het bouwbesluit van 2003 (welke overigens in 2010 ten gunste van onder andere de huismus is aangepast).

De huidige staat van instandhouding van de huismussen in Groningen is moeilijk te bepalen. Er zijn niet voldoende gegevens beschikbaar om te kunnen constateren of de soort de afgelopen 12 jaren is toegenomen of afgenomen in de provincie (SOVON 2021).

Door de renovatie van de woningen zullen de nesten worden vernield. Door zoveel mogelijk te werken buiten de kwetsbare broedperiode en de fasering worden effecten voorkomen. Met het aanbrengen van voor huismus geschikte ruimte onder de daken bij alle woningen blijven de wijken even geschikt als voorheen. Als de tijdelijke kasten blijven hangen, dan voorziet dit de mussen ook van meer broedplekken (26) dan voor de situatie.

Dankzij de maatregelen die in het kader van het voornemen worden getroffen, is zeker dat de renovatie niet zal leiden tot negatieve effecten op de lokale populatie of de staat van de instandhouding van deze soort en is er zelfs kans op groei van de populatie.

Gierzwaluw.

De landelijke staat van instandhouding van de gierzwaluw is beoordeeld als gunstig zowel op de aspecten verspreiding, leefgebied en toekomst. De laatste 12 jaren zijn geen significante aantalsveranderingen. De landelijke populatie lijkt daarmee stabiel (<https://www.sovon.nl/nl/soort/7950>, geraadpleegd mei 2021).

De huidige staat van instandhouding van de gierzwaluw in Groningen is moeilijk te bepalen. Er zijn niet voldoende gegevens beschikbaar om te kunnen constateren of de soort de afgelopen 12 jaren is toegenomen of afgenomen in de provincie (SOVON 2021).

Door de werkzaamheden aan het dak worden nestplekken vernield. Door te werken buiten de kwetsbare broedperiode worden negatieve effecten op eieren en jongen voorkomen. Daarnaast worden in alle dorpen grote aantallen kasten opgehangen en ingebouwd en gierzwaluwpennen op de daken gelegd. In totaal worden 138 kasten ingebouwd of opgehangen aan de kopgevels van de te renoveren woningen. Daarnaast worden 234 gierzwaluwpennen op daken gelegd wat borgt dat de dieren onder de pennen kunnen broeden. Dit levert een groene plus op van 77 mogelijke nestlocaties, ook in dorpen waar geen gierzwaluwen zijn vastgesteld. Dit zorgt ervoor dat de dieren zich ook op plekken kunnen gaan vestigen waar ze nog niet aanwezig zijn, waardoor de populatie gierzwaluwen kan groeien.

De gunstige staat van instandhouding voor de gierzwaluw is dan ook niet in het geding door dit voornemen.

Eindoordeel ecologische afweging Vogels

Met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid zal de voorgestelde manier van werken de negatieve effecten op aangetroffen beschermde soorten voorkomen of tot een voldoende minimum beperken. Gezien bovenstaande is gegarandeerd dat de huidige populatie in stand kan blijven en dat de gunstige staat van instandhouding van huismus en gierzwaluw gewaarborgd blijft.

3.1.2 Ecologische afweging Vleermuizen

Onderzoeksmethode

Aanwezigheid van Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis en Laatvlieger is tijdens het onderzoek op basis van landelijke protocollen en onder begeleiding van ecologisch deskundigen voldoende nauwkeurig vastgesteld zoals beschreven in hoofdstuk 3 van het activiteitenplan. Voor dit project zijn twee quickscans uitgevoerd:

- Eco Reest in 2019 (Kenmerk 190683);
- Buro Bakker in 2019 (P19298, P19361, P19362).

Omdat het plangebied bestaat uit meerdere deelgebieden, verspreid over meerdere dorpen, zijn twee nadere onderzoeken uitgevoerd door Buro Bakker / ATKB (rapportnummers P19218 en P19414).

Resultaten

Uit onderzoek is naar voren gekomen dat meerdere vleermuissoorten binnen het plangebied aanwezig zijn. Tijdens het ecologisch onderzoek zijn 37 verblijfplaatsen van Gewone dwergvleermuis, 6 verblijfplaatsen van Ruige dwergvleermuis en 5 verblijfplaatsen van Laatvlieger vastgesteld. De vleermuisverblijfplaatsen betreffen zowel zomer-, paar- als winterverblijfplaatsen (of enkele met meerdere functies gecombineerd). De twee ecologische onderzoeken zijn uitgebreid beschreven in Buro Bakker (2020, rapportnummers P19218 en P19414). De aangetroffen nest- en verblijfplaatsen per dorp zijn in hoofdstuk 4 voldoende nauwkeurig weergegeven.

Aanwezige beschermde soort	Essentiële functie(s) van het plangebied voor de soort	Kritische periode voor de soort aanwezig in het plangebied.
Gewone dwergvleermuis	19 zomerverblijven	1 april tot 1 november
	17 paarverblijven	15 augustus tot 15 oktober
	28 paar-/winterverblijven	15 augustus tot 1 april
Ruige dwergvleermuis	8 paarverblijven	15 augustus tot 1 oktober
	3 paar-/ winterverblijf	15 augustus tot 1 oktober en 1 november tot 1 april
Ruige/Gewone dwergvleermuis	1 zomerverblijf	1 april tot 1 november
Laatvlieger	9 zomerverblijven	1 april tot 1 november

Negatieve effecten zonder aanvullende maatregelen

Door de werkzaamheden worden essentiële functies binnen het plangebied voor huismus en gierzwaluw verstoord of weggenomen:

- 64 verblijfplaatsen van Gewone dwergvleermuis (19 zomer- , 17 paar- en 28 paar- / winterverblijfplaatsen);
- 11 verblijfplaatsen van Ruige dwergvleermuis (8 paar-, 1 zomer en 3 paar-/winterverblijfplaatsen);
- 9 verblijfplaatsen van Laatvlieger (9 zomerverblijfplaatsen).

De werkzaamheden hebben effect op de aangetroffen verblijfplaatsen binnen het plangebied.

Daarnaast heeft de ingreep negatieve effecten op individuen van deze soorten.

De renovatiewerkzaamheden aan de woningen kunnen leiden tot het doden en verstoren van dieren. Daarnaast is er sprake van het vernielen van 19 zomer- , 17 paar- en 28 paar- / winterverblijfplaatsen van Gewone dwergvleermuis, 8 paar-, 1 zomer en 3 paar-/winterverblijfplaatsen van Ruige dwergvleermuis en 9 zomerverblijfplaatsen van Laatvlieger.

Door de voorgenomen werkzaamheden worden geen essentiële vliegroutes en foerageergebieden voor vleermuizen aangetast. Effecten op vliegroutes en foerageergebieden zijn niet aan de orde.

De in de aanvraag genoemde verbodsbepalingen (verstoren en beschadigen/vernielen van verblijfplaatsen) worden als gevolg van werkzaamheden overtreden.

Maatregelen om negatieve effecten te voorkomen of te minimaliseren

Met de voorgestelde werkwijze, planning, inrichting en maatregelen, zoals beschreven in hoofdstuk 6 van het activiteitenplan, worden de effecten zo veel mogelijk beperkt. Deze en andere maatregelen zijn nader uitgewerkt in de Voorschriften. Globaal komt dit neer op het volgende:

- werken buiten de kwetsbare periode;
- aanbieden tijdelijke voorzieningen;
- habitat en/of verblijfplaatsen vooraf ongeschikt maken;
- aanbieden permanente voorzieningen;
- opstellen van een ecologisch werkprotocol;
- begeleiding van de werkzaamheden door ecologisch deskundige.

Door de uitvoering van deze maatregelen wordt ervoor gezorgd dat zowel tijdelijk als op lange termijn voldoende verblijfplaatsen behouden blijven.

Gunstige staat van instandhouding

De Gewone dwergvleermuis is het de meest algemene vleermuis soort in Nederland met een ruime verspreiding over het gehele land. De aantallen worden geschat op 300.000 tot 600.000 dieren (<http://minlnv.nederlandsesoorten.nl/content/gewone-dwergvleermuis-pipistrellus-pipistrellus>, geraadpleegd mei 2021). De landelijke staat van instandhouding is dan ook goed.

De Gewone dwergvleermuis is de meest voorkomende vleermuissoort in de provincie Groningen. Tijdens diverse nader onderzoek projecten die wij in de provincie Groningen uitvoeren komen we deze soort in de grootste aantallen tegen. De provinciale staat van instandhouding is dan ook goed.

De Ruige dwergvleermuis is in ons land een algemeen voorkomende soort, waarvan de verspreiding en aantallen stabiel lijken. De aantallen worden in het najaar in de trektijd geschat op 50.000 tot 100.000 dieren. De landelijke staat van instandhouding is dan ook goed (<https://minlnv.nederlandsesoorten.nl/content/ruige-dwergvleermuis-pipistrellus-nathusii>, geraadpleegd mei 2021).

De Ruige dwergvleermuis is in de provincie Groningen een algemene soort. Deze soort komen we in Groningen vaker tegen tijdens onderzoeken dan bijvoorbeeld in Drenthe. De ligging van de provincie Groningen ligt voor deze soort optimaal. De trek van vrouwtjes uit de Baltische staten richting hun overwinteringsgebieden ligt gedeelte over deze provincie. De provinciale staat van instandhouding is dan ook goed.

De Laatvlieger wordt verspreid over heel Nederland aangetroffen. Ten zuiden van de grote rivieren, uitgezonderd Limburg, lijkt de laatvlieger minder voor te komen. De verspreiding en de aantallen Laatvliegers in Nederland lijken vrij stabiel sinds langere tijd. De grootte van de Nederlandse populatie

wordt geschat op 30.000 tot 50.000 dieren (<https://minlnv.nederlandsesoorten.nl/content/laatvlieger-eptesicus-serotinus-ssp-serotinus>, geraadpleegd mei 2021).

Tijdens het onderzoek zijn geen andere verblijfplaatsen van Laatvlieger waargenomen in de omgeving van de plangebieden in Ter Apel en Vriescheloo. Ook zijn er geen waarnemingen bekend van Laatvlieger in de laatste 5 jaar in de NDFF. Over de lokale staat van instandhouding kan geen betrouwbare uitspraak gedaan worden.

Toch is de omgeving voor Laatvlieger geschikt om te verblijven en zijn er tijdens het nader onderzoek foeragerende Laatvliegers waargenomen.

Er wordt zoveel als mogelijk buiten de kwetsbare periode van gebouwbewonende soorten gewerkt en er zijn tijdig alternatieven opgehangen. Voordat de werkzaamheden beginnen worden de woningen ongeschikt gemaakt voor vleermuizen. Na de werkzaamheden zijn de daken weer toegankelijk voor vleermuizen, of worden er voldoende vleermuiskasten ingebouwd in de woningen, met een groene plus. Met deze maatregelen is sprake van een toename van de verblijfsmogelijkheden in het plangebied en omgeving. Dit draagt bij aan duurzame instandhouding van de populatie gebouwbewonende vleermuizen.

Door de uitvoering van de eerder genoemde maatregelen en de beschikbare (permanente) alternatieven, inclusief de groene plus (zie belangenafweging) en de reeds gunstige staat van instandhouding van Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis en Laatvlieger, is zeker dat dit project niet zal leiden tot negatieve effecten op de lokale populatie of de staat van instandhouding van de betreffende soorten.

Eendoordeel ecologische afweging Vleermuizen

Met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid zal de voorgestelde manier van werken de negatieve effecten op aangetroffen beschermde soorten voorkomen of tot een voldoende minimum beperken. Gezien bovenstaande is gegarandeerd dat de huidige populatie in stand kan blijven en dat de gunstige staat van instandhouding van Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis en Laatvlieger gewaarborgd blijft.

3.1.3 Belangenafweging

De ontheffing is aangevraagd voor huismus en gierzwaluw in het belang van:

- volksgezondheid of de openbare veiligheid.

De ontheffing is aangevraagd voor Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis en Laatvlieger in het belang van;

- volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

In hoofdstuk 10 van het activiteitenplan zijn bovenstaande geldige belangen verder toegelicht. Naast het oplossen van asbest- en vocht-/schimmelproblemen, zal met de nieuwbouw het energielabel van de woningen verbeteren. Dit heeft op het milieu wezenlijk gunstige effecten.

Gelet op de provinciale beleidsnotitie "Beleidsnota Fauna en Flora 2018" stimuleren wij initiatiefnemers om extra maatregelen te nemen om soorten op langere termijn juist te laten profiteren van ruimtelijke ontwikkelingen. Op deze manier kunnen projecten die zouden kunnen leiden tot negatieve effecten voor soorten juist gebruikt worden om de staat van instandhouding van soorten te versterken. In de aanvraag zijn de volgende maatregelen beschreven die leiden tot een 'groene plus':

Huisumus

Tijdens het nader onderzoek zijn in totaal 146 nesten van huismus waargenomen. Na afloop van het project zijn alle woningblokken in potentie geschikt voor de huismus om tot broeden te komen. Dit borgt dat de populatie huismussen in de vier betreffende dorpen kan blijven

bestaan. Daarnaast zijn in de directe omgeving van de plangebieden 120 kasten opgehangen. Deze kasten blijven hangen, en zodoende zijn ze dus een groene plus voor de huismus.

Gierzwaluw

Tijdens het nader onderzoek zijn 50 nesten van gierzwaluw aangetroffen. Voor het project zijn in totaal 235 kasten in de omgeving van de plangebieden opgehangen. Deze blijven hangen. Na afloop van het project zijn er 138 neststenen voor de gierzwaluw ingebouwd of opgehangen aan de kopgevels van de woningen na de werkzaamheden en zijn er 234 gierzwaluwpennen op de daken aanwezig. Dit is een plus ten opzichte van de bestaande situatie.

Gewone en Ruige dwergvleermuis

Tijdens het nader onderzoek zijn er 12 kleine zomer-, 16 paarverblijfplaatsen en 14 verblijfplaatsen met een mogelijke winterfunctie van dwergvleermuizen vastgesteld. Voor deze verblijfplaatsen zijn in totaal 120 wandschalen en 48 kasten (die in milde winters ook als winterverblijf kunnen dienen) opgehangen.

Na afloop van het project zijn alle woning blokken geschikt om als verblijfplaats voor vleermuizen. Als dat niet mogelijk is worden in totaal maximaal 240 kasten ingebouwd. Dit is een plus ten opzichte van de bestaande situatie.

Laatvlieger

Tijdens het nader onderzoek zijn er 5 zomerverblijfplaatsen in daken waargenomen. De huidige verblijfplaatsen blijven bestaan door het genoeg ruimte (minimaal 2,5 cm) tussen de eindnokpan en het dak overstek. Daarnaast krijgen de daken van de woningen in de Johan Emmenstraat 1-27 en 2-30, Havenstraat 3-12, 21-24, 25-31, Berghestraat 1-32 in Ter Apel, en alle woningen in Vriescheloo 4 pannen met openingen die geschikt zijn voor laatvliegers.

Door al deze maatregelen helpt Acantus mee om de huidige populaties huismussen, gierzwaluwen en de soortgroep vleermuizen in stand te houden en te laten groeien.

Bovenstaand geldend belang, tezamen met de groene plus, is voldoende om de (tijdelijke) negatieve effecten op de beschermde gebouwbewonende soorten, die als gevolg van de uitvoering van de voorgenomen activiteit zullen optreden, te rechtvaardigen.

3.1.4 Alternatievenafweging

Het project is locatie specifiek. Niets doen levert een onwenselijke situatie op, met uiteindelijk grotere problemen tot gevolg, die kwaliteit en leefbaarheid van de woningen en bewoners zal aantasten. De woningen dateren uit de jaren vijftig, zestig en tachtig van de vorige eeuw. De woningen zijn slecht geïsoleerd, vochtig en bevatten mogelijk nog asbest. Het niet renoveren van de woningen betekent dat de doelstelling om het gemiddelde energielabel naar B terug te brengen niet gehaald wordt. Ook zal de (volks)gezondheid in het geding blijven in verband met asbest- en vochtproblemen door achterstallig onderhoud.

Gezien bovenstaande en de verdere onderbouwing in hoofdstuk 9 van het activiteitenplan is voldoende aangetoond dat er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is die een minder ecologisch negatief effect heeft op de aanwezige beschermde soorten. In deze situatie wordt met de gekozen locatie, planning, werkwijze en inrichting schade aan de aanwezige beschermde gebouwbewonende soorten voorkomen of zoveel mogelijk beperkt.

4 Conclusie

Op basis van de ingediende aanvraag blijkt dat de alternatievenafweging voor deze activiteit in dit plangebied voldoende is onderbouwd en het belang van de activiteit voldoende is aangetoond. Met de maatregelen zoals uitgewerkt in de voorschriften wordt het effect als gevolg van de geplande activiteit in het plangebied voldoende beperkt en blijft de gunstige staat van instandhouding van huismus, gierzwaluw, Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis en Laatvlieger gewaarborgd.

4.1 Eindconclusie

Om de activiteit uit te voeren is een ontheffing nodig van verbodsbepalingen zoals in de volgende tabel weergegeven.

Omdat geen afbreuk gedaan wordt aan het streven de soorten in een gunstige staat van instandhouding te brengen of te houden, is de aanvraag voor ontheffing:

voor de volgende soort	voor artikel 3.1, lid 2 ¹	voor artikel 3.5, lid 2 en 4 ²
huismus (<i>Passer domesticus</i>)	toegekend	n.v.t.
gierzwaluw (<i>Apus apus</i>)	toegekend	n.v.t.
Gewone dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)	n.v.t.	toegekend
Ruige dwergvleermuis (<i>Pipistrellus nathusii</i>)	n.v.t.	toegekend
Laatvlieger (<i>Eptesicus serotinus</i>)	n.v.t.	toegekend

¹Het betreft de verbodsbepalingen:

lid 2, opzettelijk vernielen, beschadigen of wegnemen van nesten, rustplaatsen of eieren;

²Het betreft de verbodsbepalingen:

lid 2, opzettelijk verstoren;

lid 4, beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen;

Daarom verlenen wij, Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen, een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming. Dit besluit geeft ontheffing voor de soorten en verbodsbepalingen zoals is weergegeven in bovenstaande tabel. De activiteit kan daarmee in het omschreven plangebied binnen de ontheffingperiode en met inachtneming van de voorschriften gerealiseerd worden.

Consequenties

Bij besluit ontheffingverlening is het toegestaan de werkzaamheden uit te voeren zoals in de aanvraag uiteengezet is, voor plangebied en periode zoals omschreven in het besluit.

Gedurende de werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor de in het plangebied te verwachten algemenere vogelsoorten kan dit plaatsvinden door werkzaamheden buiten de broedperiode van aanwezige soorten uit te voeren. Tevens kunnen voorbereidende maatregelen worden getroffen om te voorkomen dat deze vogels tot broeden kunnen komen binnen het plangebied. Voor meer kwetsbare soorten met een ongunstige staat van instandhouding dient hiervoor een aanvullende ontheffing aangevraagd te worden.

Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd in het kader van de Wet natuurbescherming. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het gehele jaar gebruiken zijn jaarrond beschermd. Voor het verwijderen van dergelijke verblijfplaatsen is te allen tijde een ontheffing vereist. Kwetsbare akker- en weidevogels worden sinds kort, ten gevolge van voortschrijdend wetenschappelijk inzicht, ook tot deze groep van vogels met jaarrond beschermd nest gerekend.

Wanneer bij uitvoering van de werkzaamheden verbodsbepalingen overtreden worden ten aanzien van andere soorten dan die waarop het besluit van toepassing is, dienen de werkzaamheden stilgelegd te worden en dient aanvullend ontheffing voor deze soorten te worden aangevraagd.

Bijlage 1. Wettelijk kader

Artikel 1.11 Wnb Zorgplicht

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
 - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevegd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

Artikel 3.1 Wnb

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Artikel 3.3 Wnb

1. Gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen van verboden als bedoeld in artikel 3.1 of artikel 3.2, zesde lid, ten aanzien van vogels van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van hun nesten, rustplaatsen of eieren.
2. Provinciale staten kunnen bij verordening vrijstelling verlenen van verboden als bedoeld in artikel 3.1 of artikel 3.2, zesde lid, ten aanzien van vogels van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van hun nesten, rustplaatsen of eieren.
3. Onze Minister kan ontheffing of vrijstelling verlenen van:
 - a. de verboden, bedoeld in artikel 3.2, eerste lid, ten aanzien van vogels, dood of levend, of gemakkelijk herkenbare delen daarvan, of ten aanzien van uit deze vogels verkregen producten van daarbij aangewezen soorten, of
 - b. regels, gesteld krachtens artikel 3.2, vierde lid.
4. Een ontheffing of een vrijstelling wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:
 - a. er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
 - b. zij is nodig:
 - 1°. in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
 - 2°. in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
 - 3°. ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
 - 4°. ter bescherming van flora of fauna;
 - 5°. voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt, of
 - 6°. om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan;
 - c. de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.
5. In een ontheffing, onderscheidenlijk vrijstelling worden in elk geval voorschriften opgenomen, onderscheidenlijk regels gesteld, over:

- a. de middelen, installaties of methoden voor het vangen of doden, waarbij enkel het gebruik wordt toegestaan van bij algemene maatregel van bestuur aangewezen middelen, installaties of methoden;
- b. de tijd en plaats waarvoor de ontheffing of vrijstelling geldt, en
- c. de wijze waarop het risico voor het behoud van de vogelstand wordt beperkt.

Artikel 3.5 Wnb

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Artikel 3.6 Wnb

1. Het is verboden dieren of planten van soorten, genoemd in bijlage IV bij de Habitatrichtlijn, bijlage I of II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, met uitzondering van de soorten, bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn, onder zich te hebben voor verkoop, te vervoeren voor verkoop, te verhandelen, te ruilen of te koop of te ruil aan te bieden.
2. Het is verboden, anders dan voor verkoop, dieren of planten als bedoeld in het eerste lid onder zich te hebben of te vervoeren.
3. De verboden, bedoeld in het eerste en tweede lid, zijn niet van toepassing ingeval de in dat lid bedoelde dieren en planten aantoonbaar zijn gefokt of gekweekt.

Artikel 3.8 Wnb

1. Gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen van een of meer van de verboden, bedoeld in de artikelen 3.5 en 3.6, tweede lid, ten aanzien van dieren of planten van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van de voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren van daarbij aangewezen soorten.
2. Provinciale staten kunnen bij verordening vrijstelling verlenen van een of meer van de verboden, bedoeld in de artikelen 3.5 en 3.6, tweede lid, ten aanzien van dieren of planten van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van de voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren van daarbij aangewezen soorten.
3. Onze Minister kan ontheffing of vrijstelling verlenen van een of meer van de verboden, bedoeld in artikel 3.6, eerste lid, of van regels gesteld krachtens artikel 3.7, ten aanzien van dieren of planten van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van de voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren van daarbij aangewezen soorten.
4. Bij de algemene maatregel van bestuur, bedoeld in artikel 3.7, eerste lid, kan worden bepaald dat gedeputeerde staten ontheffing kunnen verlenen, of dat provinciale staten bij verordening vrijstelling kunnen verlenen, van bij de maatregel aangewezen regels.
5. Een ontheffing of een vrijstelling wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:
 - a. er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
 - b. zij is nodig:
 - 1°. in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
 - 2°. ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
 - 3°. in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;

- 4°. voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
- 5°. om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben;
- c. er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Artikel 5.3 Wnb

1. Aan een vrijstelling, vergunning of ontheffing kunnen voorschriften worden verbonden.
2. Een vrijstelling, vergunning of ontheffing kan onder beperkingen worden verleend.
3. Vrijstellingen, vergunningen en ontheffingen kunnen aan een geldigheidsduur worden gebonden.
4. Het is verboden te handelen in strijd met de bij een vergunning of ontheffing gestelde voorschriften.

Loket	
Wettelijk domein	Wet natuurbescherming, soorten
Gebieden	Niet gebiedsgebonden
Ontheffing	Eenmalig
Dossiernummer KIWI	K27230
Documentnummer KIWI	<<KIWI-Documentnummer>>
Zaaknummer Squit	GR-VERG-2021-000476

Contactpersoon	
Bedrijfsnaam	
Contactpersoon	
Adres	
Postcode en woonplaats	
Telefoonnummer vast	
Telefoonnummer mobiel	
Emailadres	

Gegevens project	
Projectnaam	
Locatie werkzaamheden	
Startdatum werkzaamheden	
Einddatum werkzaamheden	
Overzicht planning werkzaamheden	

Versturen aan
<p>Dit formulier dient zodra de aanvang van het werk bekend is per mail te worden ingediend bij de provincie Groningen, maar minimaal 7 dagen van te voren, naar loketVTH@provinciegroningen.nl onder vermelding van; 'Meldingsformulier Wnb soorten Start werkzaamheden Diverse woonkernen Acantus (K29703)'</p>